

VERSLAG VAN EEN SCHRIFTELIJK OVERLEG

Binnen de vaste commissie voor Financiën hebben enkele fracties de behoefte om over de brief van de staatssecretaris van Financiën, d.d. 8 juli 2011, inzake de motie Omzigt c.s. over vrijwilligersvergoedingen (31 066, nr. 108), enkele vragen en opmerkingen voor te leggen.

De voorzitter van de commissie,
Dezentjé Hamming-Bluemink

De adjunct-griffier van de commissie,
Giezen

I. Vragen en opmerkingen vanuit de fracties

Vragen en opmerkingen van de leden van de fractie van de VVD

De leden van de VVD-fractie hebben kennisgenomen van de brief.

De leden van de VVD-fractie hebben begrip voor het standpunt van de staatssecretaris en de lastige situatie die is ontstaan met de aangenomen motie. Een onwillekeurige uitvoering en handhaving van de wet behoren immers tot de eerste verantwoordelijkheid van de staatssecretaris waarbij geen sprake kan zijn van een generaal pardon voor specifieke groepen. De leden van de VVD-fractie zijn eveneens van mening dat er geen sprake van is «dat verschillende belastinginspecteurs een totaal verschillende uitleg hebben gegeven aan vrijwilligersverklaringen en de toepasbaarheid daarvan».

Het bovenstaande meewegende, waarderen de leden van de VVD-fractie de wijze waarop gepoogd wordt uitvoering aan de motie te geven. Deze leden vragen wel nadere duiding aan de staatssecretaris in hoeverre een precedentwerking uitgaat van het besluit om 1) over de genoemde jaren geen navorderingen op te leggen en om eventueel reeds opgelegde navorderingen te vernietigen en 2) geen schriftelijke bewijsstukken te verlangen van de daadwerkelijk gemaakte kosten. Wat betekent laatstgenoemd besluit en gehanteerde argumentatie bijvoorbeeld voor de bewaarplicht van schriftelijke bewijsstukken van overige belastingaangiften?

De leden van de VVD-fractie vragen of er meer duidelijkheid is ontstaan na het overleg met de Vereniging Nederlandse Organisatie Vrijwilligerswerk over hoe in de toekomst wordt voorkomen dat er nog onduidelijkheid bestaat over de aftrekbaarheid van gemaakte kosten. Voorts vragen deze leden wat dit overleg heeft opgeleverd en of dit overleg al tot uitkomsten heeft geleid. Hoe wordt voortaan gecontroleerd dat er daadwerkelijk kosten zijn gemaakt en geen fictieve kosten worden gedeclareerd?

Vragen en opmerkingen van de leden van de fractie van de PvdA

De leden van de PvdA-fractie hebben met belangstelling kennisgenomen van de brief. Deze leden danken de staatssecretaris voor de soepele en pragmatische lijn die hij kiest ten aanzien van belastingplichtigen die hun niet uitbetaalde vrijwilligersvergoeding in de jaren 2008 t/m 2010 hebben opgevoerd als giftenaftrek.

De leden van de PvdA-fractie erkennen voorts dat er een spanning bestaat tussen enerzijds de taak van Belastingdienst om de belastingwetten uit te voeren en te handhaven en anderzijds de wens van de Tweede Kamer om vrijwilligers, die te goeder trouw zijn, recht te geven op giftenaftrek, bij zo min mogelijk bureaucratische belemmeringen.

Naar aanleiding van de brief hebben de leden van de PvdA-fractie nog enkele vragen. Begrijpen deze leden het goed dat de staatssecretaris weliswaar navorderingen bij vrijwilligers over de jaren 2008, 2009 en 2010 achterwege laat, maar dat vervolgens op de oude voet zal worden gecontroleerd en nagevorderd? Hoe verhoudt zich dat met de opmerking van de staatssecretaris in de brief dat «voorzover de problemen reëel zijn ze moeten worden opgelost»? Is de staatssecretaris bereid om in overleg met de Vereniging Nederlandse Organisatie Vrijwilligerswerk niet alleen te kijken naar verduidelijking van de voorwaarden waaronder giftenaftrek door vrijwilligers kan worden genoten, maar ook naar een meer fundamentele oplossing van de gesignaleerde problemen? En zo ja, kan hierbij

ook betrokken worden de juridisch begrijpelijke, maar sociaal gezien onwenselijke omstandigheid, dat vrijwilligers bij «rijke» ANBI's gemakkelijker toegang hebben tot fiscale giftenaftrek dan vrijwilligers bij «arme» ANBI's?

Vragen en opmerkingen van de leden van de fractie van het CDA

De leden van de CDA-fractie willen de staatssecretaris bedanken voor de brief. De leden waarderen het dat de staatssecretaris zo spoedig en overtuigend met de uitvoering van de motie aan de slag is gegaan en hopen dat dit het einde betekent van de problemen die vrijwilligers met de giftenaftrek ondervonden hebben. De leden van de CDA-fractie vinden het positief dat nu in de wet wordt vastgelegd wanneer een vrijwilliger recht op giftenaftrek heeft, zodat voor de toekomst alle onzekerheid bij vrijwilligers wordt weggenomen.

Of de problemen nu echt opgelost zijn, hangt mede af van de interpretatie die de staatssecretaris geeft aan de vraag wanneer er een zwaar vermoeden van misbruik is. Graag willen de leden van de CDA-fractie weten wat de staatssecretaris onder een zwaar vermoeden van misbruik verstaat. Is de staatssecretaris het met de leden eens dat, zoals dat ook in de motie verwoord is, bij vrijwilligers die te goeder trouw op basis van een vrijwilligersverklaring giftenaftrek hebben opgevoerd, geen sprake kan zijn van misbruik?

De vrijwilligersvergoeding heeft twee aspecten: enerzijds als vergoeding voor de inzet van vrijwilligersuren en anderzijds als forfaitaire vergoeding voor gemaakte kosten. Hoe gaat de Belastingdienst om met vrijwilligers te goeder trouw die geen kostenadministratie hebben, maar wel een urenregistratie? Klopt het dat de Belastingdienst bij deze vrijwilligers doorgaat met navorderen en daarbij aangeeft: «De inzet/tijd van een vrijwilliger zijn geen kosten; daar kan dus nog steeds geen aftrek voor worden verleend.»? Is de staatssecretaris bereid om ook deze vrijwilligers die hebben afgezien van een vrijwilligersvergoeding tegemoet te komen?

Verder willen de leden van de CDA-fractie graag weten hoe het overleg met de Vereniging Nederlandse Organisatie Vrijwilligers verlopen is en wat de uitkomsten van dit overleg zijn. Is de staatssecretaris bereid het gesprek met de Vereniging Nederlandse Organisatie Vrijwilligers aan te gaan over de knelpunten die resteren bij de uitvoering van het beleid zoals verwoord in de brief van 8 juli 2011, en aan de Kamer te rapporteren of deze knelpunten zijn weggenomen?

Tot slot willen de leden van de CDA-fractie weten of vrijwilligers die een verzoek hebben gedaan om de definitieve navorderingsaanslag te vernietigen, waarna dit verzoek is afgewezen, tegen deze afwijzing in bezwaar kunnen.

Vragen en opmerkingen van de leden van de fractie van de ChristenUnie

De leden van de fractie van de ChristenUnie danken de staatssecretaris voor zijn brief. Ook na deze brief blijven er echter nog wat vragen open over het handelen van de Belastingdienst ten aanzien van de vrijwilligersvergoeding en de gewenste duidelijkheid hierover richting vrijwilligers.

In de brief lijkt de staatssecretaris te suggereren dat de motie de toezichthoudende taak en de geloofwaardigheid van de Belastingdienst in het geding brengt. Maar is de staatssecretaris het niet met de leden van de ChristenUnie eens dat de geloofwaardigheid van de Belastingdienst ook

in het geding is als mensen het handelen van de Belastingdienst niet kunnen volgen, als er willekeur in behandeling lijkt te bestaan en als rechten geen rechten meer blijken? Handelen en duidelijkheid verschaffen is dus niet alleen in het belang van de vrijwilligers, maar ook van belang voor de positie van de Belastingdienst.

In de brief over de uitvoering van de motie wordt de suggestie gewekt dat er alleen ongelijkheid zou bestaan tussen diegenen die wel gecontroleerd zijn, en dus met een naheffing te maken krijgen, en die niet gecontroleerd zijn. Dit in tegenstelling tot wat er in de motie wordt aangegeven, namelijk dat verschillende belastinginspecteurs een totaal verschillende uitleg gegeven hebben aan vrijwilligersverklaringen en de toepasbaarheid daarvan.

De leden van de ChristenUnie-fractie hechten er aan te benadrukken dat zij wel degelijk ongelijke behandeling tegenkwamen, te weten verschil in behandeling tussen vrijwilligers die allen gecontroleerd werden. Niet voor niets werd de staatssecretaris, uiteindelijk via genoemde motie, gevraagd actie te ondernemen. En zelfs nu bij de uitvoering van de motie blijkt er weer verschil in behandeling, vanuit hetzelfde belastingkantoor, van vrijwilligers bij dezelfde organisatie. In het ene geval wordt het dossier gesloten naar aanleiding van de motie, in het andere geval blijft de inspecteur vasthouden aan de naheffing, terwijl er geen sprake is van zwaar vermoeden van misbruik. In beide gevallen ging men er vanuit dat de vrijwilligersverklaring afdoende was. Kunnen de leden van de ChristenUnie-fractie er vanuit gaan dat de Belastingdienst in zijn geheel zal handelen volgens het gevraagde in de motie en daarmee dus ongelijke behandeling zal voorkomen? En kan de staatssecretaris ook aangeven hoe door de Belastingdienst om wordt gegaan met geheven rente over openstaande vorderingen, die nu geen vorderingen meer blijken te zijn?

De leden van de fractie van de ChristenUnie willen ook graag meer duidelijkheid over de relevantie van de kosten gemaakt door de vrijwilliger. Aan de ene kant wordt door de staatssecretaris opgemerkt dat de Belastingdienst bij het opleggen van de aanslag geen correctie op de giftenaftrek zal toepassen en reeds aangebrachte correcties zal terugnemen, voor zover aannemelijk is dat de vrijwilliger kosten heeft gemaakt en voor zover de gemaakte kosten in alle redelijkheid aannemelijk zijn. Gemaakte kosten zijn in dat geval dus van belang. Aan de andere kant wordt opgemerkt dat de motie vraagt om af te zien van het leveren van bewijs, zodat dus ook de Belastingdienst af zal zien van het verlangen van schriftelijke bewijsstukken van daadwerkelijk gemaakte kosten. Hoe zit het nu echt? Kunnen vrijwilligers er vanuit gaan dat het in bezit hebben van een vrijwilligersverklaring voldoende is? Graag meer duidelijkheid hier over.

De staatssecretaris geeft daarnaast aan dat «op verzoek van de belanghebbende» eventuele navorderingen vernietigd kunnen worden of «op hun verzoek» correcties teruggenomen kunnen worden van onherroepelijk vaststaande aanslagen. Het initiatief ligt dus heel duidelijk bij de vrijwilliger zelf. De leden van de ChristenUnie-fractie kunnen hier wel mee leven, op voorwaarde dat de mogelijkheid tot correctie of vernietiging van de naheffing duidelijk wordt gecommuniceerd. Kan de staatssecretaris aangeven of en hoe hij dit regelt?

De leden van de ChristenUnie-fractie hebben ook nog wat vragen over het plan van de staatssecretaris om het toetsingskader voor giftenaftrek in de Geefwet vast te leggen. Deze leden zullen in een later stadium, bij de behandeling van de Geefwet zelf, hier nader op ingaan.

Ten slotte. De staatssecretaris geeft aan in gesprek te zullen gaan met de Vereniging Nederlandse Organisatie Vrijwilligerswerk. Graag ontvangen de leden van de fractie van de ChristenUnie te zijner tijd een terugkoppeling van het gesprek en de gemaakte afspraken.

II. Reactie van de staatssecretaris